

ще цѣлуемъ свещената башина земя... — Какъ губя търпение... Какъ се свива сърцето ми съ всѣки изминат мигъ /амъ ни чакатъ! Възстаналиятъ робъ не ще очика напрасно... Ние идемъ на помощъ! — — — (Замисля се) Венета... Тя още нищо не знае. Тамъ... Самичка... Безъ помощъ и закрила... съ нашата малка Иванка... О!... Никой никога нѣма да узнае мжката ми презъ тази нощъ... Азъ трѣбва да ѝ кажа, да ѝ обясня какво е била тя за мене... Да ѝ каже това, което до сега никога не съмъ ѝ откривалъ... (Отива къмъ масата, поисква перо и мастило, изважда отъ джоба си хартия, прави знакъ на келнера да го остави, почва да пише)

„Мила ми Венето, Димитре и Иванке. (Остава замисленъ нѣколко мига, прочитъ написаното и продължава решително). Простете ми, че азъ ви не казахъ къде отивамъ. Любовта, която имамъ къмъ васъ, ме накара да направя това. Азъ знаяхъ, че вие ще да платете, а вашитъ сълзи сж много скъпи за мене. (Надвива възлението си, продължава да пише и чете). Венето, ти си моя жена и трѣба да ме слушашъ и вѣрвашъ въ всичко. Азъ се моля на приятелитъ си да те не оставятъ и тие трѣбватъ да те поддържатъ. (Поглажда неспокойно челото си, лицето си, затваря за мигъ очи). Богъ ще да ме запази, а като оживѣя, то ние ще бѣдемъ най-честити на тоя свѣтъ. (Вълнува се, диша дълбоко). Ако умра, то знай, че после отечеството съмъ обичалъ най-много тебе. Затова гледай Иванка и помни любящиятъ те Христа-Радецки. 17 май 1876. (Сгъва писмото, пише адреса, написва още нѣколко бележки. Полека почва да събира. Параходътъ спира, идатъ нови пълници. Ботевъ, заедно съ Войновски и Катрафиловъ, отива да ги посрещне).

Ботевъ. Готово ли е „онова“?

Обретенковъ (сочѣ къмъ бочкичката, която носи въ ржка). Сестра ми го уши. Всичко е готово...

Горовъ. Това е последната спирка преди... Сбогомъ, Христо! Богъ да ви пази и помага... (Заедно съ жена си се сбогува съ Ботевъ и други наоколо).

Ботевъ (полава му книжа). Тия депешѣ ще днешъ по телеграфа за европейскитъ вестници. А тия писма ще предадешъ на д-ръ Странски. Едното е за Венета, другото за приятелитъ. (Сирената се обажда). Сбогомъ, брате Горовъ! (Прегръщатъ се).

(Горовъ и жена му слизатъ съ други пълници, параходътъ тръгва).

Ботевъ (къмъ близкитъ си наоколо). Сега остава вече заветната целъ! Почнете да се готвите, споредъ разпоредитѣ ми. (Отправля се къмъ парилото и гледа съ бинокълъ къмъ турския брягъ. Хъшоветъ почватъ да шушукатъ и да го сочатъ съ пръстъ).

Хъшове. Този ще е войводата! Този е Христо Ботевъ... (Вълнуватъ се, Войновски тича къмъ тяхъ).

БОТЕВЪ /внезапно се извъреща и тако възкликва/ И ти ли, брате! ЧИЗЪТЪ. И азъ! Никой не ми вървеше като казахъ, че ще дойда с вас! /бързо се скрива между другите, които си дърятъ мястото, *Чужди съществуи си*

Ботевъ Горовъ се приближаватъ къмъ перилото и се облитатъ, по-наострана/

БОТЕВЪ. Чужди човек! Паистина, не вървахъ, че ще дойде да лее кръвта си на нашето отечество... Префрасен другар! А все копнее за своята далечна „кѣдичка"... Оставилъ неизгледни миготи и мраморни палати, за да се жертвува за свободата и доброто на людете... /Вздъхва и потупва по рамото Горовъ/ И така... Това е последната спирка... А после иде тъй дълго очакването... Скоро ще да извикатъ двесте герла: "да живее България!". Чувствата, които сега изпъхватъ душата ми, ме правятъ като лев: азъ съмъ трогнатъ отъ любовта и предаността на своите другари... /подава му книжа, които Горовъ слага въ вѣрешия си джоб/ Денешитъ ще предадемъ по телеграфа за европейските вестници. А тия писма /развъдлувано/ ще предадемъ на д-ръ Странски. Едното е за Венета, а другото за приятелите...

Ботевъ /внезапно и пламенно/ Кажи на всички, че нашиятъ дѣла е: спичество и великодушие! /Прегръща го крепко и се ръкува/ Работете, брати, работете! Сега е време да покажемъ своите способности и своя патриотизъмъ. Ние сме часливия, че и най-малките способности могатъ да намерятъ арена и да добиятъ славно име между народа ни. Кажи ми да бързатъ и зашиятъ имената си в историята на нашето освобождение! Още четири /айрака/ ще чакаме да минатъ Дунавъ! /забучава първата сирена, изпраща ги къмъ етибличката/ И Горбъ. *Се рѣтъ се, брате! Чужди съществуи си*

Ботевъ. Кажи на всички, че азъ съмъ весел и радостенъ ми няма граница, като си науча, че "Моата молитва" ще обзвѣда! Но колко по-весел и по-спокоенъ тѣхъ да бѣда, ако да знаехуе! Няма да оставятъ жена ми и детето ми да герлятъ черно терло! Знайте, че който не обича родителите си, жена си и дѣцата си, той не обича и своето отечество! Кажи на Странски да отиде у дома, да поздравѣи жена ми, детето ми и да помни, че ако бѣда живъ, че бѣда най-приятелниятъ му приятел. Поздравѣи всички приятели! И не ме забравяйте! /забучава втората сирена/ Сбогомъ, брате Горовъ! Па: се ръкуватъ дълго и продължително, ръкува се и с жена му, Сбогомъ! Горовъ и жена му слизатъ с други вѣстници. Параходътъ тръгва. Горовъ дълго махатъ съ върви/

БОТЕВЪ /решително се обръща къмъ другарите си, които в това време са го приближили/ Сега, остава вече заветната целъ! Почнете да се готвите, споредъ разпоредитѣ ми. /Изпраща се къмъ перилото и гледа съ бинокълъ къмъ турския брягъ. Хъшоветъ почватъ да шушукатъ и да го сочатъ съ пръстъ.